

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ISSN 2413-3329

ISSN 2520-6788

НАУКОВИЙ ВІСНИК

**МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

СЕРІЯ

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»

Збірник наукових праць

Випуск 2 (6)' 2017

МУКАЧЕВО

2017

**Науковий вісник Мукачівського державного
університету**

Серія «Педагогіка та психологія»

Випуск 2 (6) ' 2017

Головний редактор

Товканець Ганна Василівна – д. пед. н.,
професор (Україна)

Заступник головного редактора

Теличко Наталія Вікторівна – д. пед. н.,
доцент (Україна)

Відповідальний секретар

Лалак Наталія Володимирівна – к. пед. н.,
доцент (Україна)

Редакційна колегія:

Щербан Тетяна Дмитрівна – д. психол. н.,
професор (Україна)

Максименко Сергій Дмитрович – д. психол. н.,
професор, академік НАПН України (Україна)

Ничкало Нелля Григорівна – д. пед. н., професор,
академік НАПН України (Україна)

Староста Володимир Іванович – д. пед. н.,
професор (Україна)

Карандашев Юрій Миколайович – д. психол. н.,
професор (Республіка Польща)

Оросова Рената – доктор філософії (Словацька
Республіка)

Саболч Єва – доктор філософії у галузі
загальної педагогіки та історії педагогіки,
професор (Угорщина)

Сенько Тетяна Володимирівна – д. психол. н.,
професор (Республіка Польща)

Попович Наталія Михайлівна – д. пед. н., доцент
(Україна)

Фізеші Октавія Йосипівна – д. пед. н., доцент
(Україна)

Березовська Лариса Іванівна – к. психол. н.
(Україна)

Качур Мирослава Михайлівна – к. пед. н.,
доцент (Україна)

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент
(Україна)

Корнієнко Інокентій Олексійович –
к. психол. н., доцент (Україна)

Лавренова Марія Василівна – к. пед. н.
(Україна)

Липчанко – Ковачик Оксана Василівна –
к. пед. н. (Україна)

Пинзеник Олена Мафтеївна – к. пед. н., доцент
(Україна)

Фенцик Оксана Миколаївна – к. пед. н., доцент
(Україна)

*Матеріали друкуються мовою оригіналу.
Відповідальність за викладений матеріал несуть
автори статей.*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації

Серія: КВ №22663-12563ПР від 15.03.2017 р.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

Серія: ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Збірник наукових праць включено
до переліку фахових видань України
з педагогічних наук

(Наказ МОН України № 5015

від 16 травня 2016 р.)

Збірник представлено у таких наукометричних
базах даних: Російський індекс наукового
цитування (Росія); ResearchBib (Японія), Index
Copernicus: ICV 2016: 51.60 (Польща), Cite Factor,
Infobase Index (Індія), Genamics Journal Seek,
Academic Keys (США), ACNP Catalogue (Італія)

Засновник і видавець:

Мукачівський державний університет
Україна, 89600, Закарпатська область,
м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел. (03131) 2-11-09, факс (03131) 2-11-09
e-mail: ppmsu2015@ukr.net

Рецензенти:

Козубовська Ірина Василівна – доктор
педагогічних наук, професор

Шандрок Сергій Костянтинович – доктор
психологічних наук, професор

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу
Інтернет Вченою радою Мукачівського державного
університету
(протокол № 4 від 17.11.2017 р.)*

**Науковий вісник Мукачівського державного
університету. Серія «Педагогіка та психологія»** -
збірник наукових праць, який структурований за
наступними напрямками: педагогічна теорія та історія
педагогіки; професіоналізація та диверсифікація
вищої школи; розвиток особистості та освітні
технології; психолого-педагогічна комунікація;
компаративна педагогіка і психологія; педагогічна та
вікова психологія; організаційна психологія та
психологія праці.

УДК37:159.9

Науковий вісник Мукачівського державного
університету. Серія «Педагогіка та психологія» :
зб. наук. пр. / Ред. кол. : Товканець Г.В. (гол. ред.) та ін.
– Мукачево : Вид-во МДУ, 2017. – Випуск 2 (6). –
254 с.

© Мукачівський державний
університет, 2017

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

ISSN 2413-3329
ISSN 2520-6788

SCIENTIFIC BULLETIN

of

Mukachevo State University

Series

«Pedagogy and Psychology»

Collection of scientific articles

Issue2 (6)' 2017

MUKACHEVO

2017

**Scientific Bulletin of Mukachevo State
University**
Series «Pedagogy and Psychology»
Issue 2 (6) 2017

Editor in Chief:

Tovkanets Hanna – Doctor of Pedagogy,
Professor (Ukraine)

Deputy Editors:

Telychko Nataliya – Doctor of Pedagogy,
Associate Professor (Ukraine)

Executive Secretary:

Lalak Nataliya – Ph.D. in Pedagogy, Associate
Professor (Ukraine)

Editorial Board:

Scherban Tetyana – Doctor of Psychology,
Professor (Ukraine)

Maksymenko Serhiy – Doctor of Psychology,
Professor, Academician of NAPS (Ukraine)

Nychkalo Nellya – Doctor of Pedagogy, Professor,
Academician of NAPS (Ukraine)

Starosta Volodymyr – Doctor of Pedagogy,
Professor (Ukraine)

Karandashev Yuriy – Doctor of Psychology,
Professor (Republic of Poland)

Orosova Renata – Doctor of Philosophy (Slovak
Republic)

Éva Szabolcs – Ph.D. in General Pedagogy and
History of Pedagogy, Professor (Hungary)

Sen'ko Tetyana – Doctor of Psychology, Professor
(Republic of Poland)

Popovych Nataliya – Doctor of Pedagogy,
Associate Professor (Ukraine)

Fizeshi Oktaviya – Doctor of Pedagogy, Associate
Professor (Ukraine)

Berezovs'ka Larysa – Ph.D. in Psychology
(Ukraine)

Kachur Myroslava – Ph.D. in Pedagogy, Associate
Professor (Ukraine)

Kobal' Vasyl' – Ph.D. in Pedagogy, Associate
Professor (Ukraine)

Korniyenko Inokentiy – Ph.D. in Psychology,
Associate professor (Ukraine)

Lavrenova Mariya – Ph.D. in Pedagogy (Ukraine)

Lypchanko-Kovachyk Oksana Vasylivna – Ph.D. in
Pedagogy (Ukraine)

Pynzenyk Olena – Ph.D. in Pedagogy, Associate
Professor (Ukraine)

Fentsyk Oksana – Ph.D. in Pedagogy, Associate
Professor (Ukraine)

*Printed materials are in the original language.
Responsibility for the presented materials rests with
the authors of articles.*

Certificate of the print media state registration
Series KV №22663-12563PR of 15.03.2017
Publishing Subject Certificate
Series' control number 4916 of 06.16.2015
The scientific bulletin was added to the list of
professional publications of Ukraine
in Pedagogical sciences
(Order of MESU of 16.05.2016 №515)

The collection is presented in the
following scientometric databases: Russian Scientific
Citation Index (Russia);
Research Bib (Japan), Indemx Copernicus: ICV 2016:
51.60 (Poland), CiteFactor, Infobase Index (India),
Genamics JournalSeek, Academic Keys (the USA),
ACNPCatalogue (Italy)

Founder and Publisher:

Mukachevo State University
Ukraine, 89600, Transcarpathian region,
Mukachevo, 26 Uzhhorodska, st.
Tel. (03131) 2-11-09
Fax: (03131) 2-11-0909
e-mail: ppmsu2015@ukr.net

Reviewer:

Kozubovska Iryna Vasylivna – Doctor of Pedagogy,
Professor

Shandruk Sergiy Kostiantynovych – Doctor of
Psychology, Professor

*Recommended for publication by the Academic
Board of Mukachevo State University
(Minutes №4 of 17.11.2017).*

Scientific Bulletin of Mukachevo State University.
Series of «Pedagogy and Psychology» - a collection of
scientific articles, structured by the following areas:
pedagogical theory and history of pedagogy;
professionalization and diversification of higher education;
personal development and educational technology;
psychological and pedagogical communication; comparative
pedagogy and psychology; pedagogical and developmental
psychology; organizational psychology and labor
psychology.

UDC 37:159.9

Scientific Bulletin of Mukachevo State University.
Series «Pedagogy and Psychology»: collection of scientific
articles/ed. board: Tovkanets Hanna (Ed. in Chief) and
others. – Mukachevo: MSU publ., 2017. – Issue 2 (6). –
254 p.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Авшенюк Н. М. Періодизація розвитку транснаціональної вищої освіти у розвинених англомовних країнах у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.	15
Бабійчук С. М. Передумови зародження наукової освіти в епоху Відродження.....	19
Бистрова Б. В. Модернізація освітньої програми «Кібербезпека»: реалії та перспективи.....	22
Дружененко Р. С. Система знань як результат функціонування методичної системи навчання: філософське осмислення проблеми.....	24
Кондур О. С. Роль стратегічного освітнього менеджменту для розвитку вищого навчального закладу.....	27
Мочан Т. М. Концептуальні засади превентивного виховання в умовах реформування сучасного суспільства.....	32
Orosova Renáta, Petříková Katarína, Starosta Volodymyr Názory budúcich učiteľov na metódu mikrovyučovania.....	34
Папп В. В., Товканець Г. В., Лужанська Т. Ю. Роль туризмології в системі професійних компетентнісних знань	39
Розлуцька Г. М. Історико-педагогічні аспекти за участю греко-католицького духовенства на Закарпатті (середина ХVІІ – початок ХІХ ст.).....	43
Сидоренко Н. В. Становлення клубів національних меншин Північно-Східної України у 20- 30-х роках ХХ століття як освітньо-культурних закладів.....	46
Силадій І. М., Маринець Н. В. Демократична освіта в умовах євроінтеграції.....	50
Стойчик Т. І. Сутність конкурентоздатності як соціально-економічного явища.....	52
Таможська І. В. З досвіду відбору науково-педагогічних кадрів на юридичний факультет Новоросійського університету (друга половина ХІХ – початок ХХ століття).....	55
Тумків N. M. Interdisciplinary approach in professional training for future petroleum engineers.....	59
Фізеші О. Й. Початкова школа Закарпаття в контексті освітнього законодавства радянського періоду (50-90 рр.).....	62
Ходанич Л. П. Вчитель у контексті європейського вибору України.....	65
Черепаня М. Т. Заклади інтернатного типу в контексті освітнього законодавства України.....	69
Човрій С. Ю. Розвиток професійної педагогічної освіти Закарпаття в контексті освітнього законодавства Австро-Угорщини.....	71

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ І ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Габовда А. М., Товканець Г. В.

Освітньо-виховне середовище університету як чинник формування професійної культури майбутнього фахівця..... 75

Гіптерс З. В.

Формування діловитості та творчості фахівців економічного профілю в умовах соціально-економічних трансформацій..... 78

Заїка Л. А.

Модель формування професійної компетентності із застосуванням імітаційного моделювання..... 80

Карташова Л. А.

Відкритий електронний підручник: не далека перспектива, а сьогоднішня реальність 85

Качур М. М., Поляк А. В.

Проблема підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до полікультурного виховання учнів..... 90

Козарь О. П., Майборода І. Е., Петрус Б. Б., Возняк Богуслав

Системний підхід у методології підготовки студентів до наукової роботи..... 93

Kuchta Stanislav, Oršul'áková Anna, Benko Ján

EduScrum ako inovatívna vyučovacia metóda aplikovaná vo vyučovacom procese SOŠ podnikania v Prešove so zameraním na zlepšenie uplatnenia absolventa školy na trhu práce..... 96

Молнар Т. І.

Фахове вдосконалення вчителя початкової школи шляхом самоосвітньої діяльності 99

Повідайчик О. С.

Методичні прийоми дослідницької підготовки майбутніх соціальних працівників 101

Попова А. С.

Професійна підготовка соціальних працівників до роботи з мігрантами в Україні... 104

Приходько Ю. І.

Інноваційна політика та інноваційна діяльність у військово-освітній сфері..... 108

Рибчук О. О.

Організаційно-педагогічні умови розвитку фахової компетентності викладачів спеціальних дисциплін ВВНЗ у системі післядипломної освіти..... 111

Степанюк К. І.

Технологічно-проектувальні уміння магістрів початкової освіти: сутність, стан та напрями формування..... 114

Теличко Н. В.

Наукові підходи до організації полікультурної освіти майбутнього педагога..... 117

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Бартош О. П., Козубовський Р. В., Шандор Ф. Ф.

Теорія і практика підготовки студентів до волонтерської роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки..... 120

Vorozhbit-Gorbatyuk V. V., Popovych O. M., Bretsko I. I.

Formation of the personality of the future teacher as a key condition for establishing the organization of constructive activity of children..... 123

Гаснюк В. В., Горват В. В.,

Етнокультурна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва: сутність і зміст..... 126

Добош О. М., Кобаль В. І.	
Зміст професійної підготовки магістрів спеціальності «Дошкільна освіта» до управлінської діяльності.....	128
Долинний Ю. О.	
Стан підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту до реабілітаційної роботи з дітьми з обмеженими фізичними можливостями.....	131
Жамардій В. О.	
Застосування фітнес-технологій на заняттях з фізичного виховання: сутність і зміст базових понять.....	134
Кузьма-Качур М. І., Горват М. В.	
Нові підходи у формуванні природознавчої компетентності молодших школярів...	137
Курило О. Й., Моргун А. В., Розман І. І.	
Педагогічні технології в контексті розвитку сучасної освіти.....	139
Лалак Н. В., Бурч І. М.	
Особливості організації навчально-дослідницької діяльності молодших школярів...	141
Марко М. М.	
Педагогічні можливості навчально-ігрових технологій в освітньому процесі початкової школи.....	144
Михайлова К. В., Волошин Н. П.	
Розвиток самостійності у дітей раннього віку як чинник формування активної життєвої позиції самодосконалої творчої особистості.....	147
Мільто Л. О.	
Методологічні засади дослідження розвитку ідей педагогічної майстерності вчителя.....	150
Приймак С. Г.	
Морфофункціональне забезпечення фізичної працездатності студентів, що спеціалізуються у волейболі, біатлоні, боксі.....	154
Рего Г. І.	
Полікультурне виховання та формування етнічної толерантності дітей в дошкільному навчально-виховному закладі.....	158
Томашевська М. О.	
Суб'єкт-суб'єктна взаємодія в системі «викладач – студент» у сучасному освітньому процесі ВНЗ.....	160
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ	
Барна Х. В., Поллогі В. М.	
Формування образної пам'яті засобом поезії у дітей молодшого дошкільного віку.	164
Вімерт І. І., Хома Т. В.	
Міждисциплінарні зв'язки у процесі вивчення основ філософських знань української мови в умовах коледжу	166
Гарапко В. І., Шебак Н. І.	
Способи використання qr-кодів у практичній підготовці вчителів іноземних мов.....	169
Hertsovska Nataliya, Bihar Kateryna	
Phraseological units in the sphere of business communication.....	171
Лавренова М. В.	
Соціальні комунікації : теоретичний аналіз.....	174
Мішак В. М., Теличко Н. В.	
Формування професійно спрямованої соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов на практичних заняттях з другої іноземної мови.....	177
Паук М. М.	
Обмежувальні функції форм місцевого відмінка в українських прислів'ях.....	180

Попович В. І.	
Формування мовленнєвої культури майбутніх фахівців з туристичного обслуговування у професійній підготовці.....	184
Розман І. І.	
Поняттєво-категорійний апарат педагогічної термінології.....	187
Рускуліс Л. В.	
Інтелектуальні здібності майбутнього вчителя української мови як результат успішної навчально-професійної діяльності.....	189
Хома О. М.	
Сучасний урок української мови в початковій школі.....	193
КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ	
Бокша Н. І.	
Досвід професійної орієнтації молоді на інженерні спеціальності в країнах Центрально-Східної Європи.....	197
Кобаль В. І.	
Особливості управління та організації освітнього процесу в університетах Угорщини в 60-і роки ХХ століття.....	199
Кобюк Ю. М.	
Австралійська система кваліфікацій в професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів.....	202
Лабінська О. М.	
Екологічне виховання та освіта в Словацькій Республіці в контексті нормативно-правового забезпечення.....	205
Пазюра Н. В.	
Особливості підготовки докторів філософії в зарубіжних країнах.....	208
Папушина В. А.	
Досвід формування естетичної культури у вищих навчальних закладах Польщі.....	211
Семініхіна Н. М.	
Соціально-економічні передумови розвитку вищої педагогічної освіти Австралії на початку ХХІ століття.....	214
Теренко О. О.	
Структурні особливості неформальної освіти дорослих у Австралії на початку ХХІ століття.....	216
Tovkanets Oksana	
Pedagogical competence and professional readiness of education managers in European higher education.....	219
Шовш К. С.	
Реалізація інформаційної культури вчителя як необхідної умови конкурентоспроможності в умовах євроінтеграції.....	222
Katalin Pallyay	
Transcarpathian Student Mobility towards Hungary in the Light of the International Preparatory Institute in Budapest.....	225
ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ	
Корнієнко І. О.	
Зміст життєвого простору у дихотомії «зовнішнє – внутрішнє».....	229
Сенько Т. В.	
Факторы, тормозящие развитие семейной психотерапии.....	232
Староста С. В., Корнієнко І. О.	
Основні кореляти прийняття людиною власної старості.....	235
Щербан Т. Д.	
Рефлексія вчителя під час розв'язування навчальних задач.....	238

ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Мешко В. В., Корнієнко І. О.

Психологічні аспекти економічної соціалізації студентів..... 241

Сабов І. І.

Вплив масової культури на соціальну поведінку та духовний світ молоді..... 243

Тягур Л. М.

Феномен перфекціонування в професійній діяльності викладача коледжу..... 247

«Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія» №2 (6) 2017 містить статті за матеріалами доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції» (26-27 жовтня 2017 року м. Мукачево).

CONTENTS

EDUCATIONAL THEORY AND HISTORY OF PEDAGOGICSS

Avshaniuk N. M.	
Basic development stages of transnational education of the second half of XX century – beginning of XXI st.....	15
Babychuk S. M.	
Preconditions of emergence of scientific education in the Renaissance	19
Bystrova B. V.	
Modernization of educational program “Cyber security”: reality and prospects.....	22
Druzenenko R. S.	
System of knowledge as a result of the functioning of methodical system of education: philosophical position of an aspect.....	24
Kondur O. S.	
Role of strategic educational management for development of higher educational establishment.....	27
Mochan T. M.	
Conceptual bases of preventive education in terms of reformation of present society.....	32
Orosova Renáta, Petříková Katarína, Starosta Volodymyr	
Názory budúcich učiteľov na metódu mikrovučovania.....	34
Papp V. V., Tovkanets G. V., Luzhanska T. Y.	
Role of the theory of tourism in the system of professional competitive knowledge	39
Rozlutska G. M.	
Historical and pedagogical aspects including Greek and Roman catholic clergymen in Transcarpathia (середина XVII – Поч. XIX ст.).....	43
Sydorenko N. V.	
Development of clubs of national minorities of Northern and Eastern Ukraine in 20-30 years of XX century as a cultural and educational establishments.....	46
Syladiy I. M., Marynets N. V.	
Democartic education in terms of euro integration.....	50
Stoichyk T. I.	
The essence of competitiveness as a social and economic phenomenon.....	52
Tamozhska I. V.	
From the experience of selection of scientific and pedagogical staff to law faculty of Novo Russian university (second half of XIX – beginning of XX century).....	55
Tymkiv N. M.	
Interdisciplinary approach in professional training for future petroleum engineers.....	59
Fizeshi O. Y.	
Primary school of Transcarpathia in the context of education law of the Soviet period (50-90 years).....	62
Khodanych L. P.	
Teacher in the context of European decision of Ukraine.....	65
Cherepania M. T.	
Boarding-type school in the context of education law of Ukraine.....	69
Chovriy Sofiya	
Development of Professional Pedagogical Education in Transcarpathia in the Light of Austria-Hungary’s Educational Legislation.....	71

PROFESSIONALISATION AND DIVERSIFICATION OF HIGHER EDUCATION

Gabovda A. M., Tovkanets G. V.	
Educational environment of higher educational establishment as a factor of culture formation of professional activity.....	75
Gipters Z. V.	
Formation of business work activity and creativity of specialists in economics in terms of social and economic transformations.....	78
Zaika L. A.	
Model of formation of professional competence using imitative modeling	80
Kartashova L. A.	
Open e-textbook: not a distant prospect, but today's reality.....	85
Kachur M. M., Poliak A. V.	
Problem of training of future teachers of music art towards poly cultural education of children.....	90
Kozar O. P., Maiboroda I. E., Petrus B. B., Vozniak Boguslav	
Systemic approach in methodology of training students to scientific work.....	93
Kuchta Stanislav, Oršul'áková Anna, Benko Ján	
EduScrum ako inovatívna vyučovacia metóda aplikovaná vo vyučovacom procese SOŠ podnikania v Prešove so zameraním na zlepšenie uplatnenia absolventa školy na trhu práce.....	96
Molnar T. I.	
Professional improvement of primary school teacher by means of self-educational activity	99
Povidaichyk O. S.	
Methodological techniques of research training of future social workers.....	101
Popova A. S.	
Professional training of social workers to the work with migrants in Ukraine.....	104
Prykhodko Y. I.	
Innovative policy and innovative activity in military and educational sphere.....	108
Rybachuk O. O.	
Organizational and pedagogical conditions of development of professional competence of teachers of special subjects in higher educational establishments in the system of post-graduate education.....	111
Stepaniuk K. I.	
Technological and projecting skills of masters of primary education : essence, state and formation directions	114
Telychko N. V.	
Scientific approaches to organization of polycultural education of future teacher.....	117
PERSONALITY DEVELOPMENT AND EDUCATIONAL TECHNOLOGIES	
Bartosh O. P, Kozubovskyi R.V., Shandor F. F.	
Theory and practice of training students to volunteer work with children of deviant behavior	120
Vorozhbit-Gorbatyuk V. V., Popovych O. M., Bretsko I. I.	
Formation of the personality of the future teacher as a key condition for establishing the organization of constructive activity of children.....	123
Gasniuk V. V., Horvat V. V.	
Ethno cultural competence of future teacher of music art: essence and content.....	126

Dobosh O. M., Kobal V. I.	
Content of professional training of masters of specialty “Preschool education” to managerial activity.....	128
Dolynnyi Y. O.	
State of preparation of future specialists in physical education and sports for rehabilitation work with children with disabilities.....	131
Zhmardiy V. O.	
Essence and content of fitness technologies at the lessons of physical training.....	134
Kuzma-Kachur M. I., Horvat M. V.	
New approaches in formation of nature science competence of junior schoolchildren.....	137
Kurylo O. Y., Morgun A. V., Rozman I. I.	
Pedagogical technologies in the context of modern education development	139
Lalak N. V., Burch I. M.	
Peculiarities of organization of education and research activity of primary schoolchildren.....	141
Marko M. M.	
Pedagogical capabilities of educational and game technologies for implementation in the educational process of primary school.....	144
Mykhailova K. V., Voloshyn N. P.	
Development of autonomy of children of early age as a factor of formation of an active life position of a self-developed creative person.....	147
Milto L. O.	
Methodological bases of research of the ideas development of pedagogical excellence of a teacher	150
Pryimak S. G.	
Morphofunctional support of physical efficiency of students specializing in volley-ball, biathlon, boxing.....	154
Rego G. I.	
Polycultural education and formation of ethnic tolerance of children in preschool educational establishment.....	158
Tomashevska M. O.	
Subject-subject interaction in the system “teacher-student” in present educational process of higher educational institution.....	160
PSYCHOLOGICAL AND EDUCATIONAL COMMUNICATION	
Barna Kh. V., Pollogi V. M.	
Formation of imaginative memory by means of poetry of junior preschool age children..	164
Vimert I. I., Khoma T. V.	
Interdisciplinary connections in the process of learning the principles of philosophic ideas and Ukrainian language in college	166
Harapko V. I., Shebak N. I.	
Ways of using qr-codes in practical training of foreign language teachers.....	169
Hertsovska Nataliya, Bihar Kateryna	
Phraseological units in the sphere of business communication.....	171
Lavrenova M. V.	
Social communications: theoretical analysis.....	174
Mishak V. M., Telychko N. V.	
Formation of professionally- directed socio cultural competence of future foreign language teachers at the practical lessons of second foreign language.....	177
Pauk M. M.	
Limiting functions of locative case in Ukrainian proverbs.....	180

Popovych V. I.	
Formation of speech culture of future specialists of tourism service in professional training.....	184
Rozman I. I.	
Conceptual and categorical apparatus of pedagogical terminology.....	187
Ruskulis L. V.	
Intellectual abilities of a future teacher of Ukrainian language as a result of successful educational and professional activity.....	189
Khoma O. M.	
Modern lesson of the Ukrainian language in primary school.....	193
COMPARATIVE PEDAGOGY AND PSYCHOLOGY	
Boksha N. I.	
Experience of professional orientation of the youth of engineering specialities in countries of Central and Eastern Europe.....	197
Kobal V. I.	
Peculiarities of management and organization of educational process in universities of Hungary in 60-s of XX century.....	199
Kobiuk Y. M.	
Australian qualifications system for the training of future primary school teachers.....	202
Labinska O. M.	
Ecological education in the Slovak Republic in the context of standard and law support.....	205
Paziura N. V.	
Peculiarities of training of Philosophy Doctors in foreign countries.....	208
Papushyna V. A.	
Experience in formation of aesthetic culture in higher educational institutions of Poland.	211
Seminikhyna N. M.	
Socio-economic pre-conditions of the development of higher pedagogical education in Australia at the beginning of the XXI century.....	214
Terenko O. O.	
Structural peculiarities of non-formal adult education in Australia at the beginning of the 21st century	216
Tovkanets Oksana	
Pedagogical competence and professional readiness of education managers in European higher education.....	219
Katerina Shovsh	
Implementing Teacher Information Culture as a Prerequisite for Competitiveness in the Conditions of European Integration.....	222
Katalin Pallay	
Transcarpathian Student Mobility towards Hungary in the Light of the International Preparatory Institute in Budapest.....	225
PEDAGOGICAL AND DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY	
Kornienko I. O.	
Content of the living space in the dichotomy "external - internal".....	229
Senko T. V.	
Factors hindering the development of family psychotherapy.....	232
Starosta S. V., Kornienko I.O .	
Principle correlations of person's accepting of own elderness.....	235
Scherban T. D.	
Teacher's reflection in the process of solving educational tasks.....	238

PSYCHOLOGY OF WORK AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY

Meshko V. V., Kornienko I. O.

Psychological aspects of economic socialization of students..... 241

Sabov I. I.

Influence of mass culture on social behavior and spiritual world of the youth..... 243

Tiagur L. M.

Phenomenon of perfection in the professional activity of a college teacher 247

Scientific Bulletin «Pedagogy and Psychology» of Mukachevo State University № 2 (6) 2017 contains articles on the material of reports of International scientific and practical conference «Education and formation of competitiveness of professionals in terms of Euro integration» (26-27 of October, 2017 Mukachevo)

needs, his/her interests, self-expression and self-realization. The method of analysis and synthesis of accumulated knowledge and information on scientific literature and experience was used in the work. The search for ways and means of forming the cognitive activity of pupils and students is connected, on the one hand, with social processes in modern society, on the other hand, with new technical opportunities for obtaining knowledge. The rapid development of the technical and software capabilities of personal computers, the dissemination of information and communication, as well as creative technologies establish real opportunities for their use in the education system to develop the creative potential of the person in the education process and ensure the continuity of studies between various levels of educational institutions. Telecommunication technologies, as one of the modern technical means, require careful analysis of the possibility of its application in the educational process. In order to implement new forms and methods of teaching the use of telecommunication technologies, it is useful to know their modern types and capabilities, as well as pedagogical technologies that are already implemented on their basis. Results of the study. In conclusion, when organizing the educational process, it should be borne in mind that new generations of children who come to school, live in an informative, dynamic, emotionally tense environment and it is a challenge for teachers. Information technology is becoming a powerful multifunctional training tool. Thus, pupils get used to live in the information environment; it promotes the involvement of schoolchildren in information culture.

Key words: technology, information technology, training tool, information environment.

UDC: 378.34 (439)

Katalin Pally,

teacher of the Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian
College of Higher Education (Ukraine),
PhD student of the University of Debrecen (Hungary)

TRANSCARPATHIAN STUDENT MOBILITY TOWARDS HUNGARY IN THE LIGHT OF THE INTERNATIONAL PREPARATORY INSTITUTE IN BUDAPEST

Student mobility means migration within the country and crossing its borders. One of its forms is realized in the case of applicants to tertiary education coming from beyond the borders of Hungary who most frequently choose the mother country as the place of their further studies. A popular opportunity for them is to apply to the Balassi Institute's university preparatory training course (formerly called International Preparatory Institute), the aim of which is to get young people living in the successor states to catch up with the requirements in the mother country. As a central question, I will investigate the factors influencing the motivation for selecting a higher educational institution of Transcarpathian young people, as well as impacting their life career aspirations (closeness of home and Hungary). The research method applied was the focus group interview. Research findings suggest that the motivation for selecting a higher educational institution of Transcarpathian young people was mainly influenced by the peculiarities of the Ukrainian system of education, as well as the current political and economic situation.

Key words: International Preparatory Institute, student mobility, Transcarpathian students, focus group interview, studying abroad.

The learning-geographical mobility means in-country and cross-border migration. Student mobility of cross-border Hungarian students differs from the European pattern [11, p. 360-384]. Educational scholarship policy provided by the Hungarian State makes a difference. Its goal is that the cross-border Hungarian students should gain professional knowledge and should use this knowledge returning to their mother country [4, p. 10-30; 5, p. 334-336].

International Preparatory Institute (IPI) is a particular target of the Transcarpathian young people's student mobility. The IPI occupies a specific place among the Hungarian educational institutions. The aim of this paper is the introduction of the student mobility in the light of the Transcarpathian graduates of the IPI. Theoretical presentation of the student mobility is the first part of the paper. Secondly, we deal with the student mobility of cross-border Hungarians. Thirdly, we continue the introduction of the operation of the IPI as an essential target institution of Transcarpathians' student mobility. The latter part will be confirmed by a qualitative empirical research with the assistance of a focus group interview. Two groups were formed from the former and current students of the examined institution. The first group included those who returned to the homeland and the second group included those who remained in the mother country. I would like to examine the period from the transition until now.

Problem formulation

1. Why did the current and previous students choose the IPI after graduation?
2. What was the primary motivating factor?
3. Does the proximity of Hungary influence the Transcarpathian students' career inspirations?
4. How did the difference between the educational systems affect the student mobility?
5. What was the life of students in the IPI like?

The topicality of the research confirmed the fact that the given population and institution has never been examined, so this is a unique piece of research.

Analysis of recent research and publications. To learn the

characteristics of the Transcarpathian student migration, we have to reveal the theoretical framework of the student mobility.

Student mobility is one of the most populated segments of the migration. This term appears as student mobility, foreign study, study abroad, international mobile student or high education student in the international literature [8].

Learning-geographical mobility can mean in-country and cross-border migration. After the establishment of the first European universities, the peregrination has already started [3]. Learning mobility has been providing opportunities for ambitious, outstanding students for centuries. Therefore, they can gain the necessary knowledge and degree in a country with a more developed educational system [7, p. 267-281]. Student mobility can be categorized according to several aspects. We distinguish export or import mobility regarding the direction of travel. We can identify full time or part time education regarding the length of studying period [1, p. 44-54].

Several researchers in Europe, almost all around the world dealt with the student mobility. The research on learning mobility dates back to the analysis of the movement of the highly-qualified in 1960's. These researches dealt with the brain-drain of the most qualified and learned persons by some countries. Developing countries joined the brain-draining process; qualified Europeans were recruited mainly from Anglo-Saxon Countries to the USA. Research results prove that international students planning great careers stay permanently or in several cases they stay for good in the host country [12, p. 73-93].

Cross-border mobility of the Transcarpathian students

Due to the geographical position, the economic situation of the Transcarpathian region and the fact that it belonged to several country's territories the travel need and necessity was always high [6].

Learning mobility towards Hungary has strengthened among the Transcarpathian students because of the Ukrainian political and economic situation. Further education in the mother country is not a new phenomenon. After the transition, since 1989 studying in Hungarian higher educational institutions made possible. This opportunity has become possible within an institutional framework [10, p. 139-155].

Firstly the Presidency of the Transcarpathian Hungarian Cultural Association and then its Education Committee dealt with the further education of the Transcarpathian Hungarian students. Since its foundation, the Transcarpathian Hungarian Teachers' Union has been coordinating further training in Hungary.

Cross-border Hungarian Scholarship Council was set up February 21 in 1993 to coordinate the foreign Hungarian students' further educational opportunities in Hungary. After this, cross-border Hungarians could apply for several educational forms.

Only 11 Transcarpathian students started their studies in Hungary in 1989. When the further educational opportunity was institutionalized, the number of applicants increased [2].

Owing to the latter fact several Transcarpathian students choose the IPI of Balassi Institution regarding learning mobility.

Introduction of the research, research issues

IPI has been dealing with the cross-border Hungarian student education for about 27 years. Students' career and its monitoring have not been researched up to now.

We endeavoured to perform exploratory research with focus group interview method, which will be the base of the further questionnaire instead of the interviewing of all former or current students.

The focus group interview because it was the most suitable for getting firsthand information about the former and current students' views, opinions, and experiences. Two focus groups were formed from the former and current students of the examined institution during the survey. The place of research was Ferencz Rakoczi II Transcarpathian Hungarian Institute regarding students returned to the homeland while regarding students remained in the mother country Marton Aron Special College of Budapest was the place of research. The interview in Beregovo lasted an hour and forty minutes while the interview in Budapest lasted an hour and 25 minutes.

To protect the individual right of interviewees, we used monograms instead of the names of the examined persons.

Since the given population and institution have not been examined yet, we did not make hypothesis; we rather focused on the research issues.

The aim of the article (task formulation)

The aim of the article is to seek answers to the following questions:

1. Why did the current and former students of different ages choose the IPI after graduation?
2. What was the primary motivating factor?
3. How does the proximity of Hungary influence the Transcarpathian students' career inspirations?
4. How did the difference between the educational systems affect the student mobility?
5. Did they take into consideration the education aid system and the knowledge of the language of their homeland?
6. What was the life of students in the IPI like?

Results

Members of the focus groups were homogeneous regarding sexual orientation and age. Accordingly, there were men and women among the members of the focus group, who were in the education developed by IPI for cross-border students and who are studying at the institute.

Two focus groups were formed during the research: the first group consisted of those students returned to the homeland, and the second consisted of students using learning mobility remained in the mother country.

All in all, we managed to interview 13 persons. Seven were from Budapest, while six from Transcarpathian IPI students who contributed to the success of the exploratory research.

During the interviews, the atmosphere of the groups was relaxed.

Members of the group willingly spoke about the period spent at the institute and their experiences. They welcomed the research on this topic and the fact that we tried to seek the former and current Transcarpathian students.

One student refused to participate in the research.

After graduating from the Institute he failed the university entrance exam, the period spent at the Institute remained an unpleasant experience in his memory.

He refused to participate in any research or talk concerning IPI.

All of the Transcarpathian interviewees completed their studies at the Institute, and current students were not present. The group consisted of two men and four women. One interviewee was the husband of the other interviewee. Both of them studied at the IPI. The youngest members of the group were twins.

Four members have a job while the two youngest prepare for the entrance exam of the Master's course. The oldest interviewee participated in the first class of the IPI.

They studied at the Institute in the 2011/12 school year now they are living in the Transcarpathian region and are preparing for the entrance exam of the Master's course.

Four current IPI students, one student and two persons with permanent job participated in the focus group interview in Budapest.

One man and seven women make up the focus group. The oldest member studied in the second class of the IPI; he took the entrance exam in 1991.

The youngest members are current students of the Institute with a little age difference. One of them completed the secondary medical school and graduated as a pharmacist. Another girl met the Ukrainian entrance exam requirements and finished the first year at the Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

After the first year, she decided to continue her studies in the correspondence course of the Institute. Owing to the lack of the Hungarian language knowledge and her further education in Hungary she participates in the preparatory training.

Ex-students often spoke about the fact that cross-border students had replaced international students. According to the international students from socialist countries had been called back because the Hungarian State had already partly financed their studies.

The institute fumbled its way. After the transition the borders were opened, it started to deal with the foreign Hungarians' education.

When Hungarians started to study at the institute, the number of international students decreased.

Students' institution selection was one of the research questions.

Several interviewees did not assign the IPI as a first target.

«When I applied for admission, it was the first year, when the entrance exam system was organized in Ungvar. Teachers from the Institute travelled to Ungvar to facilitate our entrance exam.

A lot of people from our class started it, without any stakes.

When we travelled to the entrance exam, most of us were not sure about our goals.

I also thought that I tried to apply for the Hungarian faculty in Ungvar and if I failed to be admitted, but I passed the entrance exam of IPI, I would like to study in Budapest.

It was when I was admitted that I started to take it seriously. In the Transcarpathian region, you can only learn in Hungarian at the Hungarian faculty, but every subject. Then I still wanted to be a student of ethnography. The IPI promised to help me to prepare for my entrance exam. Therefore I have not gone to the entrance exam in Ungvar.»

The research emphasized the influence of the current Ukrainian educational system on the interviewee's further education and institution selection. We can confirm that the educational decrees, innovations, Ukrainian political and economic changes affected the plans of the Transcarpathian Hungarians before the school-leaving examination.

One of the participants finished the secondary school in 1990 and he studied in the first class of the IPI.

He said that the Education Committee of the Transcarpathian Hungarian Cultural Association delegated talented Hungarians with school leaving examination to the first class.

Due to this fact, the education could be considered to be a prestige education in the first year where talented cross-border students participated the first time in the scholarship education of the mother country.

The admission requirement to the IPI was an entrance exam.

Two interviewees finished the secondary school in 1998, while one interviewee in 1999.

That time cross-border Hungarians could already apply for admission to the university without any preparatory training. The IPI was considered to be the last resort by several Transcarpathians. Most of the applicants wanted to continue their studies in Hungary, but they failed the entrance exam of the university, or they did not feel ready for the entrance exam.

External Independent Testing was introduced in Ukraine in 2008 which means advanced final exam had to be taken in Ukrainian Language and Literature or Ukrainian History or Mathematics according to the selected fields of study.

It made the opportunities of the Hungarian language schools difficult. Rules changed year after year, and the requirements became more and more difficult.

Since graduates of the Hungarian language schools had to take the same advanced Ukrainian language and literature exam like their fellow students of the Ukrainian school, they often did not reach the threshold.

Several graduates trusting in successful exams did not submit their application to the mother country's institution, so they used the opportunity provided by the IPI as a last resort.

Besides, there was a trend that graduates would have liked to continue their studies in Hungary, but they did not feel properly prepared for the entrance exam of the university.

«After finishing the secondary school I wanted to graduate from the selected faculty in Hungary, but I did not try to take the final exam in Hungary, so the IPI seemed to be the best possibility for me.»

T. E.: «I was only 16 when I finished the secondary school. I was too young for the university. It was a better idea for me to participate in the IPI until I get used to the Hungarian educational system and the Hungarian lifestyle.»

I. M.: [...] «I think I am dedicated and I have to fully prepare for this dedication. In my opinion, preparatory training in lycee is not sufficient. When we took the final exam, we completed only 11 years instead of 12. So the education in the lycee lasted only two years. In spite of the three years completed by my friends and acquaintances, the university was difficult for them. It was a good idea for me to prepare better for the university entrance exam during this year and make my studies easier in the university.»

Budapest attracted some interviewees and owing to this fact they chose IPI even if they were admitted to another university in the country.»

K. A.: «Since I was admitted to a university in Debrecen, I went to the Balassi Institute instead of the university.»

M. B.: «Since I was only admitted to a higher educational institution in Szeged, but I wanted to go to Budapest. And the Balassi Institute can be found in Budapest, so I chose the institute.»

The extracts reveal that the proximity of Hungary, the difference between the educational systems, the educational aid system and the knowledge of the Hungarian language mainly influenced on Transcarpathian students' career inspirations. Current students of the Institute joined the research. Some of them finished Ukrainian secondary school, and most of them speak the Ukrainian language with their family members.

Because of the current Ukrainian economic and political situation, several graduates use the student mobility. In order to overcome the language difficulties and to catch up, they choose the IPI.

B. A.: «To tell the truth the further education is difficult after the Ukrainian school. After the Ukrainian school, I thought in Ukrainian way. In the beginning, I tried to translate everything into Ukrainian, since I understood them better because I have studied in the Ukrainian school since my first school year. The more time I spend there, the more I learn, the better I speak Hungarian. I had difficulties in writing Hungarian; I could not write Hungarian fast. First, when the teacher dictated us, I lagged behind the others. But the situation has already changed by now. I also use the Ukrainian language here, since a lot of people from Ukraine study here and live with us; I speak the Ukrainian language more here than at home.»

V. K.: «My family is Ukrainian, we speak Ukrainian with everybody at home, and I studied in Ukrainian language at my first school. I am Ukrainian, so learning is more difficult for me. But this school prepares me very well and make the access to the university much easier.»

Conclusions, implications and directions of further research. The focus group interviews revealed that the IPI was particular popular based on different reasons in the last 25 years.

When the applicants made decisions about their future, they were forced to choose the IPI since they had not got other further educational possibilities anyway.

As the Ukrainian educational system, economic and political situation changed, the profile of the IPI has also changed from the point of view of the Transcarpathian students.

In the beginning, the promising students studied here, because there was not other supported Hungarian higher educational possibility after the years of transition.

Later, students chose the IPI because of the corruption in the Ukrainian higher education, the lack of Hungarian faculties and the deficiencies in the secondary school.

When the Ukrainian Ministry of Education ordered the advanced level Ukrainian language and literature examination for every graduate, a lot of students fled to the IPI.

In a significant part of the current Transcarpathian students' mother tongue is the Ukrainian language.

They primarily chose this education to acquire the Hungarian language. They have got Hungarian language classes besides the professional training.

It partly recalls the original aim of the Institute when international students studied the Hungarian language as the foreign language at the Institute as a Hungarian Language Institute.

All in all, we can state that the Transcarpathian students choose the IPI to continue their studies in a higher educational institution in the mother country.

Several students chose the Institute for the purpose of further education, but a lot of people chose the IPI as a last resort.

From the point of view of institution-selection differences can be observed among the students who relocate to Hungary and students who return to the Transcarpathian region.

The members of the latter group chose the IPI to continue their studies at a higher education institution and to return to the Transcarpathian region to live by the acquired knowledge.

Family formation plays a decisive role in returning to the Transcarpathian region.

An interviewee met his mate in the secondary school, so there was no question to him to return to the Transcarpathian region. Several interviewees met their mates in the IPI.

Both members of one of the couples were from the Transcarpathian region, so they returned together after finishing their studies. In another case, one member of the couple came from the Transcarpathian region, while the other came from other ex-Hungarian territory belonging to another country. They formed a family in Budapest reaching a proper compromise. In certain cases, the commitment to the homeland was so strong that the main goal could not have been influenced by any factor.

Some members among the returning students want to continue their studies, and they do not refuse the migration to the mother country or other foreign countries.

Interviewees from Hungary started their studies to continue them in a Hungarian educational institution and to enter the Hungarian labour market.

They migrated to study; they did not want to return to their homeland.

It has several reasons: they formed a family in their mother country, and they could only manage with their degrees there, there is not enough opportunity in the Transcarpathian region.

One of the current students is thinking about returning to the native country. The others refuse to return because of the Ukrainian

economic and political situation and military service obligation.

The primary purpose of this paper is to introduce student mobility and learning migration of the cross-border Hungarians. Our research focuses on the introduction of the Balassi Institute's university preparation training (former IPI) operation as a target institution and the introduction of the institution-selection motivations.

We looked for influential factors in Transcarpathian students' institution-selection based on their interviews. We familiarised with the operation, goals and students' life of the Institute with the assistance of the focus group interviews.

The interviews proved that the Transcarpathian students use the opportunity of student mobility and they mostly choose the mother country. The proximity of Hungary, the difference between the

educational systems, educational scholarship system and the knowledge of the mother country's language are influential factors among the young people, who decide to move in the hope of a better life.

Transcarpathian students marked different reasons according to the institution-selection, but all in all we can state their main goal is to continue their studies in a Hungarian educational institution.

Students who remained in Hungary and those who returned to the Transcarpathian region play an important role in the further research on the reasons of remaining abroad for good and returning to their homeland. We are seeking answers on the main research question whether the mission-philosophy of the aid policy has been implemented, i.e., students who continue their studies in the mother country return or not to their homeland to use their acquired knowledge.

References

1. Berács József (2011): Diák mobilitás és Magyarország vonzereje. In: Berács József – Hrubos Ildikó – Temesi József (szerk.): «Magyar Felsőoktatás 2010». Konferencia dokumentumok. Budapest, Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központja. 44-54.
2. Beregszászi Anikó – Csernicskó István – Orosz Ildikó (2001): Nyelv, oktatás, politika. Beregszász, Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola.
3. Dusa Ágnes Réka (2011): Külföldi hallgatók a Debreceni Egyetemen. Szakdolgozat, kézirat. Debreceni Egyetem, Szociológia és Szociálpolitika Tanszék.
4. Epare, Christian (2008): A nemzet peremén. Külhoni magyar ösztöndíjasok a fővárosban. In: Kötél Emőke – Szarka László (szerk.) Határhelyzetek, Külhoni magyar egyetemisták peregrinus stratégiái a 21. század elején. Budapest: Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégium. 10-30.
5. Erdei Itala (2005): Hallgatói mobilitás a Kárpát-medencében. In: Educatio. 2. 334-336.
6. Hanusz Árpád – Kókai Sándor (2009): Kárpátalja megye és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye turisztikai szakember-ellátottságának felmérése, fejlesztése. Kutatási jelentés. Nyíregyháza, Nyíregyházi Főiskola
7. Lajos Tamás (2005): A mobilitás mint a felsőoktatás erőforrása. In: Educatio. 2. 267-281.
8. Langerné Rédei Márta (2008): A tanulmányi célú mobilitás. MTA doktori értekezés. Budapest.
9. Major Györgyné (1986): A tanulói kudarcok számának csökkenése a NEI-ben. In: Intézeti Szemle. 15. 30-50.
10. Molnár Csaba (2008): Érvényesülés, karrierépítés – hazatérés. Hallgatói döntéshelyzetek. In: Kötél Emőke – Szarka László (szerk.) Határhelyzetek. Külhoni magyar egyetemisták peregrinus stratégiái a 21. század elején. Budapest, Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégium. 139-155.
11. Pusztai Gabriella – Nagy Éva (2005): Tanulmányi célú mobilitás Magyarország keleti határvidékein. In: Educatio. 2. 360-384.
12. Rédei Márta (2014): Vándorló diákok. In: Demográfia. 1. 73-93.
13. Somos Béla (1976): A Nemzetközi Előkészítő Intézet a magyar felsőoktatás rendszerében. In: Intézeti Szemle. 8. 81-87.

Студенческая мобильность – это переселение внутри страны, а также трансграничная миграция. Одна из этих форм мобильности реализуется в случае заграничных абитуриентов, которые зачастую выбирают Венгрию с целью продолжения учебы. Популярной возможностью среди будущих студентов является подготовительные университетские курсы Института им. Боллоши (ранее – Международный подготовительный институт), которые способствуют адаптации молодежи, проживающей в странах-наследницах, к требованиям венгерской системы образования. Как главный вопрос в научной статье исследуется мотивация выбора заведений закарпатской молодежи, факторы влияния на их жизненную карьеру и стремление (в аспекте близости дома и Венгрии), а также отличающиеся украинская и венгерская системы образования. Методом нашего исследования является интервью. За результатами данного метода получения информации выбор учебных заведений закарпатских студентов мотивируют особенности украинской системы образования, а также перемены актуальной политической и экономической ситуации страны.

Ключевые слова: Международный подготовительный институт, студенческая мобильность, закарпатские абитуриенты.

Географічна мобільність з навчальною метою – переселення в межах однієї країни та транскордонна міграція. Студентська мобільність закордонних угорців відрізняється від європейської, оскільки кордони, які розділяють країни Тисо-Дунайської низовини, не знищують національну ідентичність. Спеціалізованим закладом студентської мобільності закарпатської молоді є Міжнародний інститут підготовки (МІП), який посідає особливе місце серед навчальних закладів Угорщини. У роки заснування до інституту приїжджали студенти з різних куточків світу, однак після державного перевороту у закладі почали займатися проведенням підготовчих курсів для закордонних студентів, які були спрямовані на їх підготовку до вступних іспитів. Навчання тривало десять місяців. Метою дослідження є на прикладі закарпатських випускників Міжнародного інституту підготовки представити студентську мобільність. На початку наукової статті представлені теоретичні відомості про студентську мобільність. У наступній частині роботи проаналізовано студентську мобільність угорців закордоння, а також представлено програму підготовчих університетських курсів Інституту ім. Балаши (попереднє найменування – Міжнародний інститут підготовки), який є визначальним закладом у процесі студентської мобільності. Подано результати методу отримання інформації за допомогою усного опитування – інтерв'ю. Для проведення інтерв'ю було обрано дві групи осіб з кола колишніх та нинішніх студентів досліджуваного закладу. Допоки перша група осіб після закінчення навчання повернулася до рідного краю, інша скористалася науковою мобільністю й залишилася в Угорщині. В основу дослідження покладено питання: чому колишні та нинішні студенти закладу різного віку після закінчення середньої школи обрали саме Міжнародний інститут підготовки? Що мотивувало їх у виборі навчального закладу? Як неоднаковість систем освіти вплинули на студентську мобільність? Актуальність дослідження доводить той факт, що означена проблема не висвітлювалась в сучасних наукових розвідках.

Ключові слова: Міжнародний інститут підготовки, студентська мобільність, закарпатські студенти.

Наукове видання

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»**

Збірник наукових праць

№ 2 (6) ' 2017

Заснований у 2015 р. Виходить двічі на рік.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія: КВ №22663-12563ПР від 15.03.2017 р.

Технічний секретар Мороз І.Ф.

Підписано до друку 20.11.2017 р. Формат 60*84/8.
Умовн. друк. арк.29,8. Зам. №39. Тираж 150 примірників

Адреса видавництва:
Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26,
м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 3-13-43, 2-11-09. E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів та
розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 4916 від 16.06.2015 р.